

KOCA ÇINAR

Saat sabahın yedisi. Dükkânlar daha açılmamış. Meydanda simitçi çocuk, bir de fabrika işçileri ayakta. Güneş ortalığı yeni yeni ısıtıyor. Simitçi çocuk bağıyor. “ Sıcak simit, yeni çıktı fırından...” Çocuğun bağırlarına birkaç fabrika işçisi dışında pek aldırış eden yok. Aradan bir yarım saat geçiyor geçmiyor. Meydan da bir hareketlenme. Fabrika işçileri olup biteni seyre dalıyor. Aralarında başlıyorlar konuşmaya:

— Ne oluyor lan orda.

— Ne olacak adamlar bizim yapamadığımızı yapıyorlar, gezmeye gidiyorlar.

Gençler birer-ikişer meydanın yanında kubbesiyle, minaresiyle geçen yıllara inat eskimeyen caminin avlusunda toplanıyorlar. Simitçi çocuk içinden dua ediyor gelenlere simitleri satabilmek için. Meydanın sessizliğini tekrar çocuğun sesi dolduruyor. “Taze simit, sıcak simit...” Çocuğun haykırılarına guruptan karşılık gecikmiyor ve çocuğun etrafını sarıyorlar birden. Eeee yola aç çıkmaz olmaz, hele de yol uzunsa hiç olmaz.

Temiz kalple dua edilirse kabul olunmaz mı hiç?

Simitçi çocuğun sevinçten gözleri ışıltıyor, dudaklarına yumuşak bir gülümseme hâsıl oluyor. Simitlerini bitirmenin sevinciyle alüminyum tepsiyi def gibi çalarak uzaklaşıyor meydandan.

Meydan yine sessiz. Fabrika işçileri de yok artık. Biz biraz önce simitçi çocuğa kulak verirken hepsi servislerine binerek ayrıldılar oradan. Şimdi ise meydan öğrencilere kaldı. Heyecanlı oldukları her hallerinden belli. Yerlerinde duramıyorlar. Kimi bir sağa bir sola adımlıyor, kimisi ise bulunduğu yerden hiç kımıldamadan elleri ceplerinde, ayağının ucunu yere vurmakla meşgul. Arada birbirlerine dönerek:

— Nerede kaldı bu otobüs amma bekledik ha.

Diyorlar. Ortalık sessiz. Avluda gençlerden ve gökyüzüne asılı duran ulu çınardan başka kimse yok. Güneşten rahatsız olan gençler, çınarın serinliğine atıyorlar kendilerini.

Sonunda avlunun hemen sağına bir otobüs yanaşıyor. Gençler sevinçten uçacaklar sanki. Çınara bir teşekkür bile etmeden, kaçarcasına çıkıyorlar avludan. Herkes gözüne kestirdiği ilk yere ilişiyor. Görseniz ilkokul müsamesinde sandalye kapmaca oynuyorlar sanırsınız. İçlerinden biri sivriliyor:

— Amca be daha eskisi yok muydu bu otobüsün. Dışarıdan görünce bir şeye benziyordu.

Genç haklıydı. Otobüs öyle bir kaplanmıştı ki, yürüyen bir manzarayı andırıyordu. Üzerindeki semazenler sanki büyük bir sema gösterisinde gibiydiler.

Gençlerden bir diğeri atıldı lafa.

— Amca bu bizi yolda komasin sonra. Gider mi İstanbul'a kadar bu.

Şoför, 60-65 yaşlarında “bir ayağı çukurda” derler ya öyle birisi. Gençlerin saygısızca konuşmalarına pek kulak asmıyor. Uzamış ak sakallarını kaşıyarak cevap veriyor:

— Gider yiğenim, merak etmeyin siz. Evelallah yolda komaz bizi.

Şoför gaz pedalına yükleniyor ve meydanı egzozun dumanına boğarak yol alıyor.

Otobüs bozkırın uçsuz bucaksız yollarında ilerliyor. Bozkır alabildiğine yalnız. Bir dikili ağaç bile görünmüyor etrafta. Sıcaktan mayışan gençlerin başları omuzlarına düşmeye başladı bile. Otobüste derin bir sessizlik var. Muavin arada bir şoföre çay, kahve getirmese belli ki o da uyuyacak. Neyse ki bozkırın bu kahreden sıcaklığı yerini yavaş yavaş çam ve zeytin ağaçlarının serinliğine bırakıyor. Gençler yarı uyanık, yarı uyku haliyle geçiriyorlar bu uzun yolculuğu. Ve muavinin müjdeli haberi yayılıyor kulaklara:

— Otobüsümüz İstanbul'a girmek üzeredir.

Uyuyanlar, gözlerini yağmurlu bir İstanbul akşamına açıyorlar. Fotoğraf makineleri hızla kınlarından çekiliyor ve bir anda otobüsün içi patlayan flaşlarla aydınlanıyor. İşte Boğaz Köprüsü. Bütün ihtişamıyla misafirlerine poz veriyor. Hep bir ağızdan şarkı söylemeye başlıyor gençler:

Elde sensin, dilde sen, gönüldesin baştasın...

Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın..!

Gençleri o an bıraksanız İstanbul'u yeniden fethedecekler. Öyle bir coşkunluk hali. Bu hal şoförümüzün de hoşuna gidiyor, yirmilik bir delikanlı edasıyla şarkıya eşlik ediyor. Derken otobüs kalınacak otelin önünde duruyor. İki kişilik odalara ikişerde yer yatağı seriliyor. Yol herkesi yormuş olacak ki kimse halinden şikayetçi değil.

Gün ışımaya başladı. Otelin pencereleri denizi hayal meyal görmekte. Herkes odaların eskimiş doğramalarıyla, denizi baş başa bırakarak otobüse doluşuyorlar.

İstikamet, Eyüp Sultan...

Dualar ediliyor, hatıra fotoğrafları çekiniliyor. Aç durmak olmaz tabi. Menüde simit ve çay var. Öğrenciye yeter de artar bile bu kahvaltı. Karınlar çabucak doyurulup türbenin hemen sırtlarında bulunan Pierre Loti Tepesi'ne geçiliyor. Haliç bütün güzelliğiyle selamlıyor bizleri.

Oradan Topkapı Sarayına geçiliyor. Saray da saray ha. Devasa bahçesi çeşit çeşit çiçekleriyle, tarihe tanıklık etmiş çınarlarıyla insanın içini açıyor. Biz gururla sarayımızı seyrederken, hayretler içerisinde bakanlar daha fazla...

Kimi Hindu, kimi yamyam, kimi bilmem ne bela...

İstanbul'a gelinir de boğaz turu yapılmaz mı?

Gençler vakit kaybetmeden boğazın eşsiz manzarasına bırakıyorlar kendilerini. Hafif bir lodos esmekte, deniz kabarıp iniyor. Gençlerin tedirginliğini fark eden kaptan kısa bir anons yapıyor:

—Korkulacak bir şey yok, deniz nazlı bir kız gibidir arkadaşlar öfkesi geçer birazdan meraklanmayın.

Bu sözler gençlerin çok hoşuna gidiyor ve çehrelerinde muzip bir gülümseme beliriyor hepsinin.

Güneş-deniz ikisi birleşince beyaz tenli bu Anadolu gençlerini rahatsız etmiş olacak ki hemen alt kata kamaraların olduğu bölüme iniyorlar. Boğazı seyretmeye doyum olmuyor. Köprü işte orada, işte yalılar...

İçlerinden birisi:

— Vay be burada da insanlar yaşıyor ha.

Bir diğeri:

— Oğlum adamların hem denizi var, hem de bahçeye havuz yaptırmışlar. Şuna bakın şuna. Herkesin kapısında araba bulunmaz, adam kapısının denizine yat bağlamış...

Arkadaşları gencin bu sözlerine katıla katıla gülüyorlar. İçlerinden birisi çok bilmiş koca bir adam edasıyla:

— Boşversenize. Oyun bitince şah da, piyon da aynı kutuya konmuyor mu?

Bu sözler üzerine derin bir sessizlik hali alıyor kamarayı. Genç ne de güzel söyledi.

Sultan Süleyman'a kalmadı ki bu dünya...

Boğaz gezisi başladığı noktada Eminönü'nde son buluyor. Her yer balık ekmek kokuyor. Gurubun başında bulunan kişi gençleri bir araya toplayarak:

— Şimdi herkes serbest gezebilir ama akşam yedi de burada olun ona göre. Gençler bu sözler üzerine bir anda dağılıyorlar. Kim nereye gitti bilmiyoruz ama dört kişilik bir arkadaş gurubu İstiklale doğru yol aldılar bile... Deniz kenarında balık tutanlara rastgele demeyi de ihmal etmiyorlar.

Her yer mahşer gibi insan kaynıyor. İstiklal'de sokak sanatçıları karşılıyor onları. Durup dinliyorlar. Sanatçıların yabancı oldukları her hallerinden belli. Tenleri esmer ile siyah arası. Üzerlerinde beyaz pelerin, başlarında kaz tüyünden yapılmış ilginç taçlar. TRT'nin Kızılderili filmlerinden fırlamış gibiler. Üfledikleri şeyler, bizim neyle akraba sanki. Ama onun gibi insana huzur vermek yerine insanın içini gıcıkıyor. Bu ilginç adamları da karelerine ekleyerek oradan ayrılıyorlar.

Caddenin etrafı sağlı sollu tarihi binalarla çevrili. Evlerin balkonları yok bu caddede. Binaların altlarında dükkânlar var ama neredeyse hepsinin ismi yabancı. Türkçe bir şey yok gibi burada. Bu dönüşümden midir bilinmez ama insanların da hangi ırktan olduklarını ayırt etmek çok zor.

Sudan çıkmış balığa dönmek deyimi var ya o bizim gençler için söylenmiş olsa gerek. Durmadan birbirlerini dürtüyorlar, garip gördükleri şeyleri birbirlerine gösteriyorlar. Biraz ilerliyorlar. Bir kilise. Hiç düşünmeden dalıyorlar içeriye. Ama kapıdaki görevli almıyor bizimkileri içeri. Ayın varmış... Siyahi bir papaz okul sıralarına oturmuş kalabalığa bir şeyler anlatıyor. Bu seremoniyi bir müddet izliyorlar kapının eşiğinde ve oradan ayrılıyorlar. Yüz metre ileride bir kilise daha...

Burada deniyorlar bu sefer şanslarını. Kimse içeriye girmelerine mani olmuyor. Bu kilise daha bir özenilerek yapılmış. Sıralar kaliteli ahşaplardan, güzelce verniklenmiş. Kapının

tam karşısında yükseklikleri yerden tavana kadar olan üçer-üçer bölünmüş pencereler dikkatleri çekiyor. Yüksek, demir parmaklıklı koca camlar. Pencerelerin hemen önünde Hz. İsa'nın çarmığa gerilmiş heykelciği bulunuyor. Onun hemen önünde de papazın kürsüsü. Sanırsınız dünyanın hükümrani burada oturuyor.

İçeride loş bir ortam var insanın içi sıkılıyor. Gençlerden birisi burnunu kapayarak:

— Ne pis kokuyor burası be, diyor.

Bir süre sonra bu kokuya da alışıyorlar. Etraflarını izlemeye koyuluyorlar, onlar farkında değiller ama onları da izleyen birileri var.

Dikkatlerini mum dikilip dilek dilenen köşe çekiyor, hemen oraya yöneliyorlar. Gençlerden birisi:

— Getirin bi mum da biz dikelim. Diğeri:

— Oğlum biz Müslümanız iki kilise görünce unuttun galiba.

Yanlarına bir ses yaklaşıyor:

— Niye öyle diyorsun dua etmenin dini mi olur?

Hani biraz önce demiştik ya onları da izleyenler var diye. Gelen kişi siyah takım elbiseli, Türkçeyi gayet iyi öğrenmiş, büyükçe burunlu bir adam. Yaka kartından anlaşıldığı üzere bu kilisenin güvenlik görevlilerinden yalnızca biri. Allah'ın evinde güvenlik mi olur demeyin. Oluyor işte... Bunun üzerine genç hızla adama dönüyor:

— Bizim dinimizde olmaz. Biz Allah'a el açarak dua ederiz mum yakarak değil.

Adam ısrarcı:

— Siz de falcılık yapıyorsunuz.

Görevli farklı bir taraftan sıkıştırmak istiyor genci ama başaramıyor.

— Yanılıyorsun. Bizim dinimizde öyle bir şey yok. Eğer çok merak ediyorsan, ilk günkü gibi hiç bozulmadan, değiştirilmeden duran Kuran-ı Kerim'i aç oku. Bana dinimi öğretmeye kalkma.

Bunun üzerine adamın yüzünde bir kızarma belirdi ve geldiği gibi hemen sıvıştı gençlerin yanından. Gençlerden birisi hayretle:

— Mehmet sen ne yaptın be. Adam nasıl kaçtı. Helal sana be.

Mehmet sessiz kalmayı tercih ediyor. Saat ilerliyor toplanma saati yaklaşıyor. Geldikleri yolu takip ederek iskelenin yanına yürüyerek geri dönüyorlar. Herkes orada. Sakince otobüse biniliyor ve dönüş yolculuğu başlıyor. Gençler çok yorulmuş olacaklar ki uyumayı tercih ediyorlar. Mehmet düşüncelere dalıyor. Tarihi camiler, müzeler, boğaz ne kadar da güzeldi diye geçiriyor içinden. Ama asıl düşündüğü şey başka Mehmet'in. Her şey ilk günkü gibi yerli yerinde dururken bizim insanlarımıza ne olmuştu böyle. Akıp giden zamana neden boyun eğmiş, zamanı kendilerine uydurmak yerine, kendilerini zamana uydurmuşlardı. Neden, neden? İçi doluyor, öylece bir noktaya bakıyordu. Yolculuk boyunca ağzını açıp tek bir kelime bile etmedi.

Ve sonunda yolculuk başladığı yerde son buldu. Otobüs gurubu aldığı yere tekrar yanaştı. Simitçi çocuk da, fabrika işçileri de bıraktıkları yerdeydi. Hiç bir şey değişmemiş. Tarihi cami de asırlara meydan okuyan koca çınarda yerli yerinde duruyor. Mehmet otobüsten iner inmez koşar adımlarla caminin avlusuna girdi ve büyük bir sırrı ifşa edercesine:

“ Selam olsun sana eyy koca çınar!

Selam olsun sana.

Ecdadımızdan da selam getirdim sana!

Topkapı Sarayı'ndaki ulu çınarların selamını getirdim sana.

Ecdadımın gezdiği o yerlerde şimdi kimler geziyor belli değil eyy koca çınar. Sevin hâlâ tertemizsin, sevin koca çınar.” diyerek gözünden bir damla yaş iniyor toprağa...